

Förvaltning
Socialförvaltningen Mora kommun

Remissvar

Socialnämnden i Mora har blivit ombedd att besvara en remiss gällande Från delar till helhet - Tvångsvården som en del av en sammanhållen och personcentrerad vårdkedja (SOU 2023:5)

Sammanfattning

Sammanfattningsvis så ställer sig Mora kommun sig bakom förslaget och vill här lämna några övergripande kommentarer och sammanfattning kring vår syn på utredningens förslag och bedömningar.

6.4 Socialtjänstens ansvar för boende och sysselsättning samt 8.5.3 Sociala stödinsatser med fokus på långsiktigt boende och sysselsättning

I förslaget föreslås att socialnämnden aktivt ska arbeta för att en patient som vårdats enligt LPT eller LRV, vid öppen psykiatrisk tvångsvård, öppen rättspsykiatrisk vård och efter tvångsvårdens upphörande får bostad, sysselsättning, arbete eller utbildning samt personligt stöd för att kunna leva ett självständigt liv.

Mora ställer sig frågande till vad som menas med "aktivt arbeta med". Är syftet är att skapa en särskild fokus på denna målgrupp gentemot andra? Socialtjänsten har ingen möjlighet att prioritera en specifik målgrupp framför andra. Vi håller med om att det är av stor betydelse att tillhandahålla sociala stödinsatser för denna målgrupp, men vi anser att utredningen inte ger några nya förutsättningar för att arbeta annorlunda än vad vi gör idag. Precis som Hemlöshetsutredningen påpekar, är bostadsfrågan svår för denna målgrupp. Socialtjänsten har ingen egen bostadsförsörjning utan förlitar sig på det kommunala hyresbolaget eller privata hyresvärdar som i stor utsträckning agerar utifrån affärsmässiga principer. Socialtjänsten konkurrerar med hela samhällets behov av bostäder, vilket redan idag försvårar möjligheten för denna målgrupp att få tillgång till bostadsmarknaden. "Bostad först" lyfts som en lösning, men denna metod är inte anpassad för hela målgruppen. Personer med samsjuklighet har ofta komplexa problem, såsom kriminalitet och utsatthet för våld, vilket kan försvåra möjligheten till eget boende. Bostad först innebär inte att alla personer inom målgruppen med samtidiga psykiska och missbruksrelaterade problem omfattas av denna insats, och kommunerna behöver fortsätta utveckla sina insatser när det gäller boende.

Målgruppen med skadligt bruk/beroende utesluts ofta från samhällets insatser, vilket framgår av samsjuklighetsutredningen. Där konstateras det att personer med skadligt bruk och beroende inte alltid har tillgång till de insatser som erbjuds inom socialpsykiatrin. Här kommer kommunen behöva se över insatserna som ges till

målgruppen och en ambitionshöjning anses behöva, vilket kan resultera i ökade kostnader.

6.7 Hälso- och sjukvård för barn och unga på särskilda ungdomshem

Precis som utredningen påpekar finns det ett behov av att ytterligare utreda frågan om insatser för barn och unga. För närvarande finns det redan bestämmelser i Socialtjänstlagen och Hälso- och sjukvårdslagen som föreskriver att regionen och kommunen ska ingå överenskommelser om sitt samarbete gällande barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet. Det är dock viktigt att lagstiftningen blir tydligare när det gäller ansvar och vad som avses för målgruppen som vårdas enligt LVU (Lagen om vård av unga) eller LPT (Lagen om psykiatrisk tvångsvård). Med tanke på att missbruk och beroende kommer att inkluderas i LPT kan detta komma att påverka insatserna enligt LVU. Det är viktigt att fastställa vilka insatser som ska prioriteras och hur man säkerställer att behoven hos unga likställs med dem för vuxna.

För att garantera lika behandling och likvärdiga insatser är det viktigt att se över och förtydliga bestämmelserna i lagstiftningen. Det kan innebära att klargöra ansvarsfördelningen mellan regionen och kommunen när det gäller vård och stöd för barn och unga, samt säkerställa att de olika vårdformerna (LVU och LPT) kompletterar varandra på ett effektivt sätt. Sammanfattningsvis behöver frågan om insatser för barn och unga som vårdas enligt LVU eller LPT utredas vidare. Lagstiftningen bör tydliggöra ansvaret och samarbetet mellan regionen och kommunen, särskilt med beaktande av den utvidgade definitionen av tvångsvård inom LPT. Prioriteringarna och behoven hos unga måste likställas med dem för vuxna, och barnens rättigheter och välmående måste sättas i fokus.

6.9 Upphävande av 31:2 BrB om överlämnande till vård i särskilda fall

För närvarande råder det oklarheter kring ansvaret mellan Kriminalvården och socialtjänsten. Det gäller beviljandet av insatser som vårdvistelse eller kontraktsvård, och det är upp till varje socialförvaltning att bedöma detta. Om Regionen ska vara involverad i beslutsprocessen kan det ytterligare komplicera situationen. Rättsväsendet kan döma en person att följa socialtjänstens föreskrifter, trots att socialtjänsten inte har varit med i planeringen, vilket skapar svårigheter för den enskilde. Att involvera socialtjänsten i planeringen och beslutsfattandet är nödvändigt för att undvika problem där rättsväsendet dömer till vård utan deras medverkan. Frågan om att låta domstolar döma till vård inom Regionen är värd att utforska, men det är viktigt att involvera alla berörda parter och säkerställa tillräckliga resurser för en effektiv genomförande av vårdinsatserna.

10.12 Kostnader, intäkter och övriga konsekvenser för kommunerna

Det finns en tydlig ambition att höja kvaliteten inom olika områden, vilket kan medföra ökade kostnader. Det krävs mer samverkan, inte bara inom vård och stödsamordning, för att uppnå dessa ambitioner. Det är viktigt att kontinuerligt följa upp kostnaderna eftersom vi inte vet exakt vilka kostnader som kommer att uppstå, och det kan bli nödvändigt att omvärdera och anpassa resurserna därefter.

För att kunna driva arbetet framåt och implementera de föreslagna åtgärderna är det avgörande att beslut tas utan onödig fördröjning. Många av de involverade aktörerna

står i väntan på tydliga beslut och vägledning för att kunna agera i enlighet med de nya riktlinjerna och förslagen.

Under genomförandet av förslaget kommer det förmodligen uppstå ytterligare frågor och oklarheter. Det är viktigt att dessa löpande förtydligas och hanteras för att säkerställa en smidig och effektiv implementering av åtgärderna. Tydlig kommunikation och samarbete mellan olika instanser och berörda parter kommer att vara avgörande för att hantera eventuella hinder och utmaningar som kan uppstå längs vägen.

Slutligen är det av avgörande betydelse att beslut tas för att sätta arbetet i rörelse och undvika onödig fördröjning. Utredningen föreslår en omfattande reform som kommer att kräva olika åtgärder och betydande ekonomiska resurser för att kunna genomföras. I linje med vår inledning stöder Mora kommun förslaget, men vi anser att det finns flera områden där förslagen behöver förtydligas och kompletteras.

Socialförvaltningen Mora kommun
Enhetschef IFO vuxen
Mora kommun